

## ВИСНОВКИ

### про результати самооцінювання освітніх та управлінських процесів Колківського ліцею Дубровицької міської ради за напрямом 2. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ у 2024-2025 н.р.

Відповідно до наказу від 07 квітня 2025 року № 37 «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання за напрямком «Система оцінювання здобувачів освіти» у квітні-травні 2025 року проведено вивчення даного питання. Було створено робочу групу, затверджено орієнтовний план її роботи, проведено навчання членів робочої групи щодо визначення і аналізу відповідного компоненту системи забезпечення якості освіти.

Робочою групою підготовлено перелік запитань для проведення анкетування серед педагогічних працівників, батьків та учнів 5-11 класів у Google-формі, вивчила документацію, провела анкетування учасників освітнього процесу.

За результатами проведеної роботи робоча група підготувала звіт.

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

### *2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання*

Критерії, правила та інструментарій оцінювання результатів навчання учнів описано в змісті освітньої програми ліцею на 2024-2025 навчальний рік та висвітлено на інформаційних стендах у класних кімнатах. Результати анкетування засвідчили, що 79,3% опитаних ліцеїстів отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання навчальних досягнень; 20,7% отримують, але лише у разі звернення до вчителя. 100% педагогічних працівників використовують критерії оцінювання, розроблені МОН України, 16,1% розробляють самостійно для кожного обов'язкового виду роботи, 6,4% педагогічних працівників використовують критерії, розроблені іншими педагогами.

90,3% учителів інформують учнів на початку навчального року, 77,4% педагогів – перед вивченням теми, 29,03% - пояснюють індивідуально, 6,5% - розміщують критерії оцінювання на веб-сайті закладу.

Критерії оцінювання запропонованих завдань визначалися і обговорювалися з учнями на відвіданих уроках. Система оцінювання у ліцеї забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та їх розуміння; інформація доноситься учителями до учнів та їх батьків в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах, через батьківські та учнівські групи у соціальній мережі Viber. Ознайомлення батьків і ліцеїстів з правилами та процедурами оцінювання завжди відбувається на початку і впродовж навчального року, педагогами підготовлено необхідні пам'ятки з порядку і правил оцінювання ліцеїстів у закладі освіти; у загальнодоступних місцях навчальних кабінетів теж оприлюднені критерії оцінювання.

**63,8%** учнів впевнені, що знають критерії оцінювання, **21,3%** - знають з окремих предметів, **12,8%** - не знають критерії оцінювання, бо не всі для них зрозумілі.

78,3% батьків отримують інформацію про критерії, правила й процедури оцінювання навчальних досягнень учнів, 17,5% - вказали, що отримують, але тільки у разі звернення до вчителя.

На питання «На скільки вчителі доступно пояснюють та аргументують виставлення оцінок?» 82,6% здобувачів освіти відповіли, що вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що можна отримати ту чи іншу оцінку; 16% зазначили, що вчителі у переважній більшості пояснюють вимоги до оцінювання.

Учні зазначили, що отримують зворотній зв'язок щодо аргументації виставлення оцінок: 58,2% - від усіх учителів, 36,8 % - від більшості учителів, 11,9% - від окремих учителів. Зворотній зв'язок щодо заохочення до подальшого навчання від усіх учителів отримують 48,4% учнів, від більшості учителів – 34%, від окремих учителів – 19,1%.

78% батьків наголосили, що педагоги закладу забезпечують зворотний зв'язок із ними, 21,2% - переважно «так».

Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями вчителі застосовують різні прийоми оцінювання результатів навчання учнів: 100% учителів використовують формувальне, 75,6% - поточне оцінювання, 79,6% - підсумкове, 63,5% - взаємооцінювання, 59,2% - самооцінювання. Отже, педагоги активно впроваджують формувальне оцінювання здобувачів освіти в освітньому процесі.

Як засвідчили результати анкетування учасників освітнього процесу 62,6% опитаних учнів вважають, що вчителі оцінюють справедливо, 33% - вважають, що у більшості випадків справедливо. 58,4% батьків вважають, що педагоги ліцею завжди справедливо та об'єктивно оцінюють результати навчання здобувачів освіти, а 46,3% - вважають, що переважно так.

Ліцеїсти зазначили, що їх завжди долучають до розробки критеріїв оцінювання окремих видів робіт – 26,7%, інколи – 43,6%, ніколи – 21,5%.

Тому необхідно продовжити роботу щодо інформування здобувачів освіти про критерії різних видів робіт з метою упередження необ'єктивного оцінювання діяльності здобувачів освіти.

## ***2.2. Систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного учня***

У Колківському ліцеї систематично здійснюється моніторинг якості знань учнів з усіх предметів. Аналіз динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти, інструментарій оцінювання педагогічної діяльності, рекомендації щодо покращення якості знань учнів та стану викладання предметів, рішення щодо їх коригування розглядалися на засіданнях педагогічних рад; наявні накази директора ліцею. Питання моніторингу відображено також у річному плані роботи закладу. За результатами моніторингів відстежуються причини недостатньої успішності учнів, рівня проведення навчальних занять педагогами та вживаються заходи щодо їх усунення. Педагогічні працівники ознайомлюються із результатами моніторингів, обговорюють їх на засіданнях професійних спільнот ліцею, враховують у роботі надані їм рекомендації, займаються самоосвітою. 57,1% опитаних учителів

вважають за необхідне проведення тренінгів, майстер-класів щодо використання різних форм оцінювання навчальних досягнень, 23,4% вважають «ні», 19,5% - планують зайнятися самоосвітою.

Адміністрація закладу освіти використовує інформацію про результати навчальних досягнень учнів, аналізує їх динаміку; результати аналізу розглядаються на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директору; за результатами аналізу приймаються управлінські рішення щодо їх коригування. Більшість педагогів спрямовують оцінювання результатів навчання на індивідуальний поступ ліцеїстів, надають ліцеїстам час на обдумання відповіді, супроводжують її уточнювальними запитаннями, забезпечують зворотній зв'язок щодо якості виконаного завдання, відзначають досягнення ліцеїстів, підтримують в них бажання вчитись. За результатами анкетування здобувачів освіти слід зазначити, що вчителі підтримують учнів, вірять у їхні успіхи, поважають їх. Учні отримують від педагогів зворотній зв'язок щодо навчання, пояснення та аргументацію виставлених оцінок, аналіз допущених помилок, заохочення до подальшого навчання.

На питання «Чи відповідають ваші результати контрольних робіт поточним оцінкам?» 72,1% відповіли «так, завжди», 25,7% - «іноді».

За результатами опитування найбільш об'єктивною формою контролю вважають тест 75,3% ліцеїстів, 21,4% - письмову роботу з розгорнутою відповіддю, решта – усне опитування.

Організація формуального оцінювання здійснюється за напрацьованим в ліцеї алгоритмом, педагоги наголошують на досягненнях ліцеїстів, мотивують їх, звертають увагу на позитивну динаміку, ставлять проблемні питання, спонукають до самостійного мислення.

46,2% опитаних ліцеїстів стверджують, що вчителі підбадьорюють і заохочують їх, коли вони стикаються з труднощами у навчанні, підтримують позитивний клімат на уроці, 43,2% стверджують, що це практикують більшість учителів, 13,9% - лише окремі вчителі.

36,5 % опитаних батьків стверджують, що вчителі підбадьорюють і заохочують їхніх дітей, коли вони стикаються з труднощами у навчанні, підтримують позитивний клімат на уроці, 49,5% - більшість учителів, 13,9% - лише дехто з учителів.

Учителі під час опитування повідомили, що спостерігають особистісний поступ здобувачів освіти завдяки розвитку ключових та предметних компетентностей здобувачів освіти, застосуванню прийомів зворотнього зв'язку, зацікавленості у вивченні предмету, вмотивованості до навчання. Відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями вчителі застосовують різні прийоми оцінювання результатів навчання ліцеїстів: 100% педагогів використовують формувальне оцінювання, 79,1% - поточне оцінювання, 75,3% - підсумкове, 68,1% - взаємооцінювання, 54,9% - самооцінювання. З метою впровадження формуального оцінювання педагоги застосовують різні форми роботи: словесне оцінювання – 100%, зворотній зв'язок – 86,1%, портфоліо – 25,1%, листи самооцінки 22,8%. Педагоги спостерігають особистісний поступ здобувачів освіти, формують уміння знайти

алгоритм вирішення завдання та користуватись інформацією й знаннями у житті, створюють траєкторію особистісного поступу ліцеїста, визначають подальші навчальні дії щодо покращення досягнень. 39,1% ліцеїстів стверджують, що у ліцеї оцінюють знання з метою відстеження індивідуального прогресу, 51,5% - з метою визначення рівня знань, умінь та навичок учнів, решта вважають, що оцінка використовується для відтворення матеріалу підручника або як інструмент покарання.

61,7% здобувачів освіти вважають, що їхня думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків, 25,5% - враховується з окремих предметів, 10,6% - що більшість учителів нав'язують свою думку, як єдину правильну.

Окрім того, педагогічні працівники відзначили, що під час формувального оцінювання діти більше впевнені в собі, не бояться помилитися і прагнуть досягти максимальних результатів.

**2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у ліцеїстів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання** Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання: діє учнівське самоврядування, ліцеїсти займаються волонтерством. Учителі дають ліцеїстам доручення, часто делегують повноваження. Здійснюється профорієнтаційна робота. Під час навчання ліцеїсти мають можливість вибору: рівня навчальних завдань, напрямів освітньої діяльності. Як показали результати анкетування 47,2% ліцеїстів отримують необхідну допомогу й підтримку від педагогів, 40,4% - переважно «так», 12,4% - переважно «ні».

Учителі зазначили, що вони надають різну підтримку здобувачам освіти у навчанні: впроваджують творчі пошукові роботи 100%, консультують - 91,7%, використовують ІКТ та інтернет - 94,%, впроваджують різнорівневі вправи – 85,4%, проводять роботу з обдарованими дітьми – 72,4%, проводять індивідуальні заняття – 53,2%, проводять додаткові заняття – 39,2%, створюють самостійно наочні посібники – 57,1%, розробляють проєкти – 50%, проводять групові консультації – 26,7%.

Батьки висловили свої пропозиції вчителям щодо покращення роботи з оцінювання навчальних досягнень учнів: 48,2% опитаних батьків все влаштовує, 31,2% вбачають покращення в індивідуальному підході до кожного учня, в цікавій методиці викладання, 23,7% - чітко пояснювати учням критерії оцінювання, 19,3% - об'єктивне оцінювання має бути пріоритетом, 19,2% - більше розуміти дітей, поблажливо до них ставитися.

За результатами опитування 56,6% батьків стверджують, що вчителі підтримують і вірять в успіхи їхньої дитини, 38,3% - що переважно «так».

89,4% учнів стверджують, що вчителі вірять у них та їхні успіхи. 85,1% учнів стверджують, що вчителі їх поважають, 7,2% вказали, що переважно «ні».

58,2% опитаних учнів стверджують, що педагоги їм допомагають при проханні, 31,2% - переважно «так».

81,1% здобувачів освіти стверджують, що результати їхнього навчання залежать виключно від їхньої праці, від рівня викладання – 72,8%, від праці учнів та праці батьків, які їх мотивують до навчання – 46,8%, від більш поблажливого ставлення вчителів – 21,2%,

від допомоги однокласників – 23,4%, від погодних умов – 12,8%, від обладнання та інтер'єру школи – 17%, від об'єктивності оцінювання навчальних досягнень – 25,5%.

Аналізуючи результати відповіді на запитання «Від чого (кого) залежить результат навчання Вашої дитини?» 71,2% батьків відповіли, що він залежить від рівня викладання предмета, 59,3% - від праці дитини та батьків, 50,8% - виключно від праці та наполегливості учнів, 44,1% - від мотивації вчитися, 39% - від форми навчання (очне чи дистанційне).

Переважна більшість учнів (72,3%) відповідально ставиться до процесу навчання, усвідомлює його важливість для подальшого життя і відзначає, що заклад цю відповідальність розвиває, 17% вказали, що вони відповідально ставляться до процесу навчання, усвідомлюють його важливість для подальшого життя, але школа цю відповідальність не розвиває.

29,8% опитаних учнів вказали, що учителі проводять взаємооцінювання результатів роботи один одного з усіх предметів, 31,9 % – проводять, але з окремих предметів, 34% - інколи.

Більшість учителів спостерігає особистісний поступ здобувачів освіти. Вони зазначають, що він проявляється у зростанні самостійності та відповідальності учнів, розвитку критичного мислення та комунікативних і творчих навичок. Такий поступ, на їхню думку, пов'язаний, насамперед, зі створенням сприятливого освітнього середовища, особистісно орієнтованим підходом, підтримкою інтересу до навчання та впровадженням інтерактивних, творчих методів роботи. Вчителі зазначають, що важливу роль відіграє мотивація здобувачів освіти, їхнє усвідомлення цінності знань і прагнення до самореалізації. Поступ спостерігається у тих учнів, хто виявляє бажання вчитися, чує і розуміє вчителя.

З метою підвищення якості освітньої діяльності, сприяння оволодінню учнями ключовими компетентностями, необхідно спрямувати роботу педагогів на застосування елементів формульовального оцінювання, використання прийомів само- та взаємооцінювання здобувачів освіти.

За напрямком «Система оцінювання здобувачів освіти» визначено **достатній рівень**.

#### Шляхи вдосконалення:

##### 1. Оновлення критеріїв оцінювання:

- розробити чіткі, зрозумілі та прозорі критерії оцінювання для кожного предмета та виду діяльності;
- враховувати вікові особливості учнів, компетентнісний підхід, орієнтацію на формування ключових компетентностей;
- запроваджувати описові, рівневі оцінки замість лише кількісних балів.

##### 2. Розвиток формульовального оцінювання:

- активніше застосовувати формульоване оцінювання: надання зворотного зв'язку, визначення сильних сторін та зон для розвитку учнів;
- використовувати самооцінювання та взаємооцінювання;

- розробити систему індивідуальних освітніх траєкторій, враховуючи результати формуального оцінювання.

### 3. Використання ІКТ в оцінюванні:

- застосовувати електронні платформи для тестування, моніторингу прогресу та зворотного зв'язку (наприклад, Google Classroom, LearningApps, Kahoot тощо);
- упроваджувати електронні журнали та портфоліо учнів.

### 4. Підвищення кваліфікації педагогів:

- організовувати семінари, тренінги, майстер-класи щодо сучасних методик оцінювання;
- обмінюватися досвідом з колегами щодо нових підходів до оцінювання.

### 5. Залучення батьків та учнів до обговорення системи оцінювання:

- проводити роз'яснювальну роботу серед батьків щодо змін у системі оцінювання;
- залучати учнів до формування критеріїв самооцінювання та планування особистісного розвитку.

### 6. Моніторинг та аналітика результатів:

- регулярно проводити внутрішній моніторинг рівня досягнень учнів;
- аналізувати результати оцінювання з метою корекції освітнього процесу.

### 7. Інтеграція НУШ-підходів (для початкової та базової школи):

- забезпечувати відповідність системи оцінювання ідеям НУШ: доброзичливість, підтримка, орієнтація на розвиток, акцент на прогресі кожної дитини.